

Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток» включено до переліку наукових фахових видань України з державного управління (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 1643 від 28.12.2019).

Спеціальність – 281.

Державне управління: удосконалення та розвиток. 2025. № 7.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2025.7.4>

УДК 005:006.036:[378:61

I. В. Соколова,

д. пед. н, професор, професор кафедри,

Донецький національний медичний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4425-1859>

С. О. Дубина,

к. мед. н., доцент, декан медичного факультету,

Донецький національний медичний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0721-0855>

ІНСТИТУЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ СТАНДАРТИЗАЦІЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

I. Sokolova,

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Professor of the Department,

Donetsk National Medical University

S. Dubina,

PhD in Medical Sciences, Associate Professor, Dean of the Faculty of Medicine,

Donetsk National Medical University

INSTITUTIONAL MECHANISMS FOR STANDARDIZATION OF MEDICAL EDUCATION

У статті досліджено інституційні механізми стандартизації медичної освіти. Проаналізовано діяльність міжнародних та європейських інститутів, які є джерелом творення інституцій - встановлених стандартів, норм, правил через правове закріплення моделей забезпечення якості у медичній освіті. Подано класифікацію стандартів для медичної освіти: за рівнями професійної підготовки; за інституційною відповідальністю; нормативні, рекомендовані до впровадження, цільові (профільні); за визначеними компетентностями, професійними ролями та вимогами до професійної поведінки лікарів.

Визначено вимоги та умови використання міжнародних і європейських стандартів для забезпечення якості медичної освіти. Стандарти не передбачені для оцінювання індивідуальних компетентностей випускників медичних шкіл; призначені для проведення акредитаційної експертизи на інституційному та рівні освітньої програми; використовуються в якості важеля для змін і реформ; є необхідним інструментом забезпечення якості та удосконалення базової медичної освіти при проведенні інституційної самооцінки, для колегіального оцінювання, визнання та акредитації закладів медичної освіти.

Описано Європейську референтну рамку кваліфікацій для медичної освіти, у якій деталізовано ключові компетентності випускників базової медичної освіти, структуровані за професійними ролями лікарів.

The article explores the institutional mechanisms for standardizing medical education. It was found that the activities of international (WFME, CUGH, INQAAHE, IFMSA, CHEA) and European (WHO Europe, ENQA, AMEE, AHEPGS, GMC) organizations are aimed at developing and applying standards in medical education, ensuring their implementation through the legal consolidation of quality assurance models in medical education.

A classification of standards in medical education is presented according to:

levels of professional training; institutional responsibility; their regulatory nature (mandatory, recommended for implementation, or target/profile standards); competency profiles, considering types of professional roles and requirements for professional behavior in medical practice.

The requirements and conditions for applying global (international) and European standards for quality assurance in medical education are defined. Global (international) and European standards for quality assurance in medical education include minimum international accreditation requirements in the field. They are not intended for evaluating the individual competencies of medical school graduates but are designed for accreditation reviews at the institutional and educational program level. These standards are used as a lever for change and reform in medical education, as a necessary tool for ensuring quality and improving basic medical education during institutional self-assessment and self-improvement, as well as for collegial (external) assessment, recognition, and accreditation.

The qualifications reference framework for Medicine (the EU-MedEd model 2023), which incorporates two European frameworks (the QF-EHEA and the EQF), is described. The EU-MedEd model details the key competencies of medical graduates, defining seven roles of a competent physician: Medical Expert (the integrating role), Communicator, Collaborator, Leader, Health Advocate, Scholar, and Professional.

Ключові слова: *інститут, інституція, інституційний механізм, медична освіта, референтна рамка кваліфікацій, стандартизація у медичній освіті.*

Keywords: *institute, institution, institutional mechanism, medical education, qualifications reference framework, standardization in medical education.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Розвиток медичної освіти відбувається у сучасних реаліях глобалізованого світу, цифрової трансформації суспільства, інтернаціоналізації та стандартизації вищої освіти з наголосом на професійні стандарти та компетентнісний підхід до результатів навчання.

У 2020 році у сфері громадського здоров'я по всьому світу було зайнято майже 65 мільйонів медичних працівників. За прогнозами Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВНО) у 2030 році їх загальна кількість досягне приблизно 84 млн. осіб [7]. Понад 4 100 медичних шкіл реалізують освітні програми підготовки медичних працівників для здобуття базової медичної кваліфікації та отримання ліцензії на практичну діяльність (World Directory of Medical Schools, 2025) [17].

Стандартизація медичної освіти є інструментом забезпечення якісної медичної допомоги населення, оскільки визначає єдині вимоги до змісту та результатів навчання на сумісних освітніх рівнях, сприяє міжнародному визнанню дипломів, дозволяє проводити незалежну акредитацію закладів медичної освіти.

Проблема стандартизації медичної освіти є актуальною для України у зв'язку з необхідністю розробки нових Стандартів вищої освіти для галузі знань «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення», враховуючі особливі вимоги до спеціальностей, що передбачають доступ до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання [2].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Предметне поле нашого дослідження репрезентують наукові праці з різних галузей знань, які опосередковано дотичні до нашого дослідження. Вагомий внесок у розв'язання проблем публічного управління сферою медичної освіти в умовах сучасного глобалізованого світу та інтернаціоналізації вищої освіти зробили Ю. Антоненко, Р. Басій, І. Булах, Л. Войтенко, І. Соколова, І. Хомишин. Проблеми

стандартизації вищої освіти у наукових працях В.Бахрушина, Н.Ваніна, К.Діцман, А. Каленського, П.Лузан, С.Терепицького розглядаються у контексті міжнародних і європейських вимог щодо забезпечення якості вищої освіти. Тенденції забезпечення якості медичної освіти у контексті стандартизації і сертифікації є предметом дослідження Є.Вембер, П. Ганинець, В. Жовнір, О. Мінцер, Л. М'якінькової, О. Сарканич, О.Торонченко.

Водночас слід зауважити, що в українському науковому дискурсі нами не виявлено комплексних досліджень, присвячених діяльності міжнародних інституцій, пов'язаної зі стандартизацією медичної освіти та гармонізацією її з європейськими вимогами до регульованих медичних професій.

Постановка завдання. Стаття спрямована на аналіз інституційних механізмів стандартизації медичної освіти для визначення загальних вимог, умов та процедур, які висувають міжнародні та європейські інститути до стандартизації медичної освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для розуміння значення і призначення інституцій і інститутів, які формують і реалізують політику управління якістю у вищій освіті, запроваджуючи інструменти стандартизації, визначимо смислове наповнення основних понять.

Сучасний контекст поняття «інституція» (лат. *institutio*, «устрій, звичай») включає такі смислові відтінки значення: сукупність норм, цінностей, які є способами організації та регулювання суспільного життя; функціонально-організуюча, соціально значуща ідея, яка зумовлює тип взаємовідносин, поведінки учасників певної соціальної спільноти через усталення принципів, правил, норм, статусів і ролей на основі спільної ідеології, що забезпечує задоволення базових інтересів і потреб суспільства в межах правової, політичної, економічної та інших систем [1].

Дослідники по-різному витлумачують поняття «Інститут» (*institutum*) і розглядають його як установу, організацію; формалізовану організаційну

структуру (утворення, організації, установи, об'єднання людей); нормативну систему (формальні та неформальні правила поведінки, нормативно-правові акти тощо) [4, с.58]; структурну ознаку інституту, тобто наявність певної будови, складових частин, які функціонують на єдиній основі [1, с. 211]; стійке структурне утворення, яке забезпечує реалізацію однієї або комплексу однорідних інституцій через правове закріплення раціональних моделей поведінки та дій членів соціуму у формі законів, нормативних актів, інструкцій, регламентів, що сприяє підвищенню рівня організованості суспільства та зміцненню соціального порядку [1, с.212].

«Інститути стандартизації медичної освіти» у нашому розумінні — це організації, які на основі спільної освітньої ідеології (сукупності поглядів, уявлень та цінностей) встановлюють вимоги до змісту, якості, тривалості та результатів медичної освіти і безперервного професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я.

Термін «інституційний механізм» трактується як «сукупність інститутів, зв'язків між інститутами», «спосіб встановлення порядку», «процес обміну інформацією», а також як «методологія впливу на інституційне середовище», «послідовність певних етапів і фаз» чи «система правових норм» [4, с. 55–56].

У нашому дослідженні ми виходимо з того, що міжнародні та європейські інститути є джерелом творення інституцій (тобто встановлених стандартів, норм, правил) шляхом правового закріплення моделей забезпечення якості у медичній освіті.

Інституційні механізми публічного управління медичною освітою є інструментом впливу різних за статусом організацій (міжнародних, європейських, національних) у сукупності певних правил та норм стандартизації, а також способів і методів управління для досягнення певної мети. Такою метою є забезпечення якості вищої медичної освіти.

Міжнародні інститути стандартизації для покращення якості медичної освіти. Стандартизація медичної освіти є постійною практикою діяльності *Всесвітньої федерації медичної освіти* (World Federation for Medical Education, WFME), яка з 1984 року реалізує Міжнародну програму «Переорієнтації медичної освіти», яка може бути адаптованою країнами для трансформації медичної освіти в інших країнах. Результатом плідної діяльності WFME став триплет Глобальних стандартів WFME для базової медичної освіти (Basic Medical Education), післядипломної медичної освіти (Post Graduate Medical Education) та безперервного професійного розвитку (Continuing Professional Development) як рамки для національних стандартів акредитації або інших видів визнання освітніх програм. Зазначимо також Глобальні стандарти для здобуття магістерських ступенів в галузі медичної освіти (WFME Master's Degrees in Medical and Health Professions Education) та для розподіленого та дистанційного навчання у медичній освіті (WFME Standards for Distributed and Distance Learning in Medical Education) [15].

WFME не акредитує окремі медичні школи, однак через Програму визнання агенцій оцінює правовий стан, процес акредитації, здійснює пост-акредитаційний моніторинг та процеси прийняття агентствами рішень щодо акредитацій програм з базової медичної освіти або сертифікації медичних шкіл [15].

За вимогами WFME стандарти для поліпшення якості медичної освіти мають бути чітко сформульованими і цілеспрямованими, змістовними, практико-орієнтовними, доречними, вимірними, різноманітними, досяжними і зрозумілими для користувачів. Використання Глобальних стандартів допоможе установам-провайдерам у розробці освітніх програм і визначені змісту медичної освіти та безперервного професійного розвитку (БПР) медичних працівників.

Діяльність Консорціуму університетів з глобального здоров'я (Consortium

of Universities for Global Health (CUGH) спрямована на підтримку університетів та партнерів у поліпшенні добробуту людей і здоров'я планети через освіту, дослідження, сервіс і адвокацію, а також для забезпечення міжінституційної координації у використанні освітніх стандартів [8].

У 2024 році вийшло третє видання ключового ресурсу CUGH — «Інструментарію глобальних компетентностей в охороні здоров'я» (*Global Health Competencies Toolkit*) — для використання в освітніх програмах медичних і суміжних спеціальностей, а також для оцінювання та розробки навчальних курсів у сфері глобального здоров'я. Цей Toolkit включає 39 компетентностей, згрупованих за такими тематичними напрямками: етика та права людини; глобальний тягар хвороб; системи охорони здоров'я; дослідження та оцінювання; сталий розвиток і здоров'я планети; інституалізація та сталий розвиток; планетарне здоров'я; деколонізація глобального здоров'я [8].

Використання цих стандартів передбачено на двох рівнях. На рівні глобального громадянина (Global Citizen) мають формуватися компетентності, що забезпечують базові знання та розуміння глобальних викликів у сфері охорони здоров'я. Базовий операційний рівень (Basic Operational Program-Oriented Level) компетентностей визначено для фахівців у конкретних галузях (наприклад, у медицині, громадському здоров'ї чи сестринській справі). Результатом засвоєння компетентностей на цьому рівні є здатність медичного працівника ефективно діяти в мультикультурному або міжнародному середовищі, а також застосовувати знання й навички для вирішення глобальних викликів охорони здоров'я у межах програм, ініціатив або політик [8].

Міжнародна федерація асоціацій студентів-медиків (International Federation of Medical Students Associations, IFMSA) не розробляє стандарти медичної освіти, але активно просуває у практичну площину Глобальні стандарти WFME як інструменти покращення якості медичної освіти у всьому

світі.

IFMSA ініціює створення незалежних органів акредитації в країнах, де вони відсутні, акцентує увагу на необхідності активного залучення студентів до процесів забезпечення якості медичної освіти, підкреслює важливість підготовки майбутніх лікарів до використання цифрових технологій у медицині, а також підтримує ідею соціальної відповідальності медичних закладів, закликаючи їх адаптувати навчальні програми до потреб місцевих громад [12].

Міжнародна мережа агентств із забезпечення якості у вищій освіті (The International Network for Quality Assurance Agencies in Higher Education – INQAAHE) об'єднує близько 300 організацій, які переймаються проблемами забезпечення якості вищої освіти або спеціальних мереж забезпечення якості, реалізуючи дослідницькі проєкти, розробляючи критерії для проведення зовнішніх експертиз діяльності провайдерів освітніх послуг [11].

Міжнародні стандарти та рекомендації щодо забезпечення якості вищої освіти (2022) (International Standards and Guidelines for Quality Assurance in Tertiary Education, ISGs) включають: базові стандарти, які стосуються всіх постачальників освітніх послуг та акредитаторів; вибіркові модулі стандартів, які обслуговують конкретні профілі провайдерів, дозволяючи належним чином визнати зростаючу різноманітність ВЗО та постачальників послуг із забезпечення якості. ISGs також містять керівні принципи, які сприяють постійному вдосконаленню провайдерів із зовнішнього забезпечення якості (EQAP External Quality Assurance Provider) [11].

Рада з акредитації вищої освіти (The Council for Higher Education Accreditation – CHEA) є національним (США) та міжнародним органом з акредитації за стандартами і процедурами визнання «CHEA Standards and Procedures for Recognition (Standards)» [13].

За стандартами CHEA акредитаційна організація має надавати докази

відповідності трьом базовим стандартам (академічна якість та досягнення студентів; підзвітність та прозорість процедури; структуру та організація акредитації), а також стандарту, який встановлює спроможність організації проводити процедури міжнародної акредитації [13].

Європейський контекст інституцій для реалізації глобальні освітні ініціатив. Діяльність Європейської Асоціації із забезпечення якості у вищій освіті (European Association for Quality Assurance in Higher Education) полягає у представленні інтересів агентств із забезпечення якості, наданні послуг членам асоціації та іншим зацікавленим сторонам, а також у стимулюванні зовнішнього забезпечення якості [9].

Зазначимо актуальні ініціативи ENQA: розроблені пропозиції ЄК щодо європейського визначення, характеристики та дорожньої карти дій, необхідних для розробки та впровадження європейського підходу до здобуття та визнання мікрокваліфікацій (microcredentials) [9] (2020); участь у проєкті MICROBOL (2020-2022) з метою вивчення можливостей використання або адаптації інструментів Болонського процесу до застосування мікрокваліфікацій; ревізія Стандартів і рекомендацій із забезпечення якості (з 2024 року) [9].

Медична освіта в межах Європейського співтовариства регулюється директивами Європейського Парламенту. Професійні кваліфікації по завершенні базової медичної освіти та кваліфікації післядипломного спеціаліста, отримані у будь-якій точці ЄС, офіційно визнаються у всіх інших європейських країнах.

Проєкт Європейської Комісії «Налаштування освітніх структур в Європі» (TUNING Project, *Tuning Educational Structures in Europe*) спрямований на формування загальної методології порівнюваності та сумісності рівнів і змісту освітніх програм у різних предметних галузях вищої освіти. У межах проєкту не передбачалося створення уніфікованих загальноєвропейських освітніх програм із чітко визначеним переліком навчальних дисциплін і конкретним

змістом. Натомість були визначені ключові загальні та предметно-специфічні (фахові) компетентності для окремих галузей та рівнів освіти. Результатом реалізації проєкту Tuning у сфері медицини (2007, 2024) стало визначення компетентностей, сформульованих у термінах результатів навчання (*Knowledge Outcomes*) для здобуття академічних ступенів у медичній освіті в Європі [14].

У рамках проєкту TUNING також було розроблено Європейську референтну рамку кваліфікацій для медичної освіти (EU MedEd 2023), узгоджену з двома європейськими рамками (QF-EHEA та EQF). EU MedEd деталізує ключові компетентності (знання, навички, автономію та відповідальність) базової медичної освіти, структуровані за професійними ролями лікаря, які відображають очікувану поведінку, компетентності та соціальну місію фахівця в системі охорони здоров'я: медичний експерт, співробітник, лідер, захисник здоров'я, науковець, інноватор, професіонал, комунікатор, особа, яка навчається протягом життя [14].

Ця Рамка забезпечує уніфікований профіль компетентностей лікаря в країнах ЄС, полегшує мобільність та взаємне визнання дипломів, а також сприяє розробленню змісту навчальних програм, що відповідають очікуванням роботодавців і стандартам у сфері охорони здоров'я [14].

WHO Europe (Європейське регіональне бюро ВООЗ) не розробляє стандарти для медичної освіти, але є активним стейкхолдером у формуванні європейської політики для досягнення Цілей сталого розвитку (Sustainable Development Goals by 2030) у сфері охорони здоров'я. З 2007 року діяльність WHO Europe також скерована на імплементацію норм, визначених у документі «Європейські уточнення (специфікації) до WFME Глобальних стандартів поліпшення якості у медичній освіті (European specifications, 2007) [16].

Визнаючи найвищу важливість трьох основних пріоритетів, визначених у новій Європейській програмі праці 2020–2025 (WHO Europe / European Programme of Work), Асоціація медичної освіти в Європі (AMEE) спрямовує

свою діяльність на посилення значущості медичної освіти на додипломному, післядипломному рівнях та в системі безперервного професійного розвитку медичного персоналу, сприяючи та надихаючи медичну і освітянську спільноту на досягнення досконалості та зміцнення співпраці [6].

Асоціація медичної освіти в Європі розробила низку практичних рекомендацій (*AMEE Guides*) щодо навчання, оцінювання, планування та удосконалення освітніх програм у сфері охорони здоров'я. *AMEE Guides* слугують орієнтиром для викладачів, адміністраторів і розробників навчальних програм медичних навчальних закладів у всьому світі.

З метою підтримки сталого розвитку європейської робочої сили у сфері охорони здоров'я та забезпечення громадян якісною медичною допомогою Асоціація пропонує різні форми та види навчання: повноформатні програми (60–80 годин), а також сертифіковані мікрокурси *Essential Skills for Educators* («Необхідні навички для едукаторів»), спрямовані на опанування ключових освітніх теорій та принципів організації освітньої діяльності [6].

Діяльність Агентства з акредитації в галузі медичних і соціальних наук (*The Accreditation Agency in Health and Social Sciences, AHPGS*) зосереджена на галузях охорони здоров'я та соціальних наук. Основним напрямком акредитації програм медичної освіти є відповідність навчальної програми «Стандартам та керівним принципам забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» (*ESG 2015*) з урахуванням Глобальних стандартів *WFME (BME WFME 2020)* [5].

General Medical Council (GMC) є регулятором лікарської діяльності та незалежним атестаційним центром медичних працівників у Великій Британії. *GMC* у межах своєї компетенції розробляє стандарти професійної поведінки лікарів та догляду за пацієнтами. «*Good Medical Practice*», наприклад, визначає професійні стандарти лікарів. У стандарті «*Supporting information for appraisal and revalidation*» подано рекомендації щодо постійного професійного розвитку

медичного працівника; стандарт «Raising and acting on concerns about patient safety» визначає дії лікарів у разі необхідності повідомити про порушення і ризику [10].

Основні принципи професійної поведінки за GMC : пацієнт у центрі уваги; високий рівень медичної допомоги; комунікація; конфіденційність; професійна компетентність; повага до колег і робота в команді; чесність і відкритість [10].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Метою стандартизації медичної освіти є досягнення оптимального рівня упорядкованості в цій сфері через широке та системне застосування встановлених положень, вимог і норм для ефективного розв'язання завдань забезпечення якості медичної освіти різними суб'єктами управління.

Діяльність міжнародних (WFME, GHEC, IFMSA, INQAANE, CHEA, CUGH) та європейських (WHO Europe, ENQA, AMEE, ANPGS, GMC) інститутів спрямована на розробку і впровадження стандартів у медичній освіті, а також на правове закріплення моделей забезпечення якості у вищій медичній освіті.

Інституційний механізм публічного управління медичною освітою є складною системою, що включає набір правил і норм, які реалізуються через діяльність організацій різного рівня (міжнародних, європейських, національних), а також різноманітні способи, методи і важелі впливу суб'єктів управління на об'єкти для досягнення мети — забезпечення якості вищої медичної освіти. Одним із ключових інструментів у цьому процесі є стандартизація.

За результатами компаративного аналізу запропоновано класифікацію стандартів медичної освіти за такими ознаками: рівні професійної підготовки медичних працівників (базова, післядипломна, безперервний професійний розвиток); інституційна відповідальність розробників (глобальні, міжнародні, європейські, міждержавні, національні); цільове призначення (нормативні для акредитації і сертифікації, рекомендовані до впровадження, профільні для спеціалізованих програм, наприклад із глобального здоров'я чи сімейної медицини); визначені компетентності, професійні ролі та вимоги до

професійної поведінки лікарів.

Глобальні та європейські стандарти містять мінімальні міжнародні вимоги до акредитації медичної освіти, не призначені для оцінки індивідуальних компетентностей випускників, а застосовуються для акредитації на рівні інституцій і освітніх програм. Вони слугують важелем змін і реформ, необхідним інструментом забезпечення якості, удосконалення базової медичної освіти під час інституційної самооцінки, колегіального зовнішнього оцінювання, визнання та акредитації.

Подальші дослідження плануємо спрямувати на компаративний аналіз міжнародних стандартів безперервного професійного розвитку керівників закладів охорони здоров'я.

Література

1. Макалюк І., Жалдак Г., Мартиненко В. «Інституція» та «інститут»: тенденція «штучної підміни» понять. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*. 2022. Т.8. №1. С.204–234. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/areis_2022_8_1_13. (дата звернення: 04.05.2025).
2. Про вищу освіту: Закон України: від 01.07.2014 № 1556-VII. Верховна рада України. Законодавство України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>. (дата звернення: 07.04.2025).
3. Соколова І. Медична освіта України: світові тенденції, європейські орієнтири і національні пріоритети. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2019. № 2. С. 7–15. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NPO_2019_2_3. (дата звернення: 23.05.2025).
4. Федорчак О. Інституційний механізм державного управління. *Ефективність державного управління*. 2017. Вип. 1 (50). Ч. 1. С. 53–63. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efdu_2017_1_8 (дата звернення: 23.05.2025).
5. AHPGS – Accreditation Agency in Health and Social Sciences. URL: <https://www.ahpgs.de/en/international-accreditation>. (дата звернення: 15.04.2025).

6. An International Association for Medical Education. *AMEE*. URL: <https://amee.org/> (дата звернення: 15.04.2025).
7. Boniol M., Kunjumen T., Nair T. S., Siyam A., Campbell J., Diallo K. The global health workforce stock and distribution in 2020 and 2030: a threat to equity and ‘universal’ health coverage? *BMJ Global Health*. 2022. Vol. 7, №. 6. URL: <https://doi.org/10.1136/bmjgh-2022-009316> (дата звернення: 04.05.2025).
8. Consortium of Universities for Global Health. *Global Health Competencies Toolkit*. 3rd ed. 2024. CUGH. URL: <https://www.cugh.org/wp-content/uploads/sites/95/2024/04/Global-Health-Competencies-Tool-Kit-3rd-Ed.pdf>, (дата звернення: 23.05.2025).
9. European Association for Quality Assurance in Higher Education (ENQA). URL: <https://www.enqa.eu/membership-database/ahpgs-accreditation-agency-in-health-and-social-sciences/>. (дата звернення: 15.04.2025).
10. General Medical Council. *Promoting excellence: standards for medical education and training*. URL: <https://www.gmc-uk.org/education/standards-guidance-and-curricula/standards-and-outcomes/promoting-excellence>. (дата звернення: 04.05.2025).
11. INQAAHE. *International Standards and Guidelines for Quality Assurance in Tertiary Education. 2022 Edition*. 46 p. URL: <https://www.inqaahе.org/recognition-process/isg-alignment-process>. (дата звернення: 06.11.2024).
12. International Federation of Medical Students’ Associations. Global policy on medical education [Policy statement]. IFMSA, 2016. URL: https://ifmsa.org/wp-content/uploads/2016/05/2016MM_PS_Global-Policy-in-Medical-Education.pdf. (дата звернення: 04.05.2025).
13. The Council for Higher Education Accreditation – CHEA. CHEA Standards and Procedures for Recognition. URL: <https://www.chea.org/> (дата звернення: 02.05.2025).

14. TUNING Guidelines and Reference Points for the Design and Delivery of Degree Programmes in Medicine. Edition 2024 / eds. K. J. Rhoden, A. M. van Trigt, A.-A. Dumitra etc. Groningen: International Tuning Academy, University of Groningen, 2024. 88 p. (CALOHEE–CALOHEX Project). URL: <https://www.calohee.eu/wp-content/uploads/2024/05/Tuning-CALOHEE-IR-Brochure-2024-Final-light.pdf>. (дата звернення: 06.05.2025).

15. WFME. *Standards*. URL: <https://wfme.org/standards>. (дата звернення: 06.05.2025).

16. World Federation for Medical Education (WFME) European specifications for WFME global standards for quality improvement in medical education. Copenhagen: WFME; 2007. URL: <http://www.wfme.org/> (дата звернення: 06.05.2025).

17. World Directory of Medical Schools. URL: <https://www.wdoms.org/>.(дата звернення: 14.05.2025).

References

1. Makaliuk, I., Zhaldak, H., and Martynenko, V. (2022), “Institution” and “institute”, The trend of “artificial substitution” of concepts, *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*, vol. 8(1), pp. 204–234, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/areis_2022_8_1_13 (Accessed 4 May 2025).

2. Verkhovna Rada of Ukraine (2014), The Law of Ukraine “On Higher Education”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (Accessed 7 April 2025).

3. Sokolova, I. (2019), “Medical education in Ukraine: world trends, European identity and national priorities”, *Neperervna profesiina osvita: teoriia i praktyka*, vol. (2), pp. 7–15, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NPO_2019_2_3 (Accessed 23 May 2025).

4. Fedorchak, O. (2017), “Institutional mechanism of public administration,

Efektivnist derzhavnoho upravlinnia”, vol. 1(50), no. 1, pp. 53–63, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efdu_2017_1_8 (Accessed 23 May 2025).

5. Accreditation Agency in Health and Social Sciences (AHPGS). (2024), available at: <https://www.ahpgs.de/en/international-accreditation> (Accessed 4 April 2025).

6. International Association for Medical Education. (2025), available at: <https://amee.org/> (Accessed 4 April 2025).

7. Boniol, M., Kunjumen, T., Nair, T. S., Siyam, A., Campbell, J., and Diallo, K. (2022), “The global health workforce stock and distribution in 2020 and 2030: A threat to equity and ‘universal’ health coverage?”, *BMJ Global Health*, vol. 7(6), e009316. <https://doi.org/10.1136/bmjgh-2022-009316> .

8. Consortium of Universities for Global Health (CUGH) (2024), “*Global Health Competencies Toolkit*”, 3rd ed., CUGH, available at: <https://www.cugh.org/wp-content/uploads/sites/95/2024/04/Global-Health-Competencies-Tool-Kit-3rd-Ed.pdf> (Accessed 23 May 2024).

9. European Association for Quality Assurance in Higher Education (ENQA) (2025), available at: <https://www.enqa.eu/membership-database/ahpgs-accreditation-agency-in-health-and-social-sciences/> (Accessed 15 April 2025).

10. General Medical Council. (2025), “*Promoting excellence: Standards for medical education and training*”, available at: <https://www.gmc-uk.org/education/standards-guidance-and-curricula/standards-and-outcomes/promoting-excellence> (Accessed 4 May 2025).

11. INQAAHE. (2022), “*International standards and guidelines for quality assurance in tertiary education: 2022 edition*”, available at: <https://www.inqaah.org/recognition-process/isg-alignment-process> (Accessed 6 November 2024).

12. International Federation of Medical Students’ Associations. (2016), “*Global policy on medical education [Policy statement]*”, IFMSA, available at:

https://ifmsa.org/wp-content/uploads/2016/05/2016MM_PS_Global-Policy-in-Medical-Education.pdf (Accessed 4 May 2025).

13. The Council for Higher Education Accreditation (CHEA). (2025), “*CHEA standards and procedures for recognition*”, available at: <https://www.chea.org/> (Accessed 4 May 2025).

14. Rhoden, K. J., van Trigt, A. M., and Dumitra, A.-A. (2024), “*TUNING Guidelines and Reference Points for the Design and Delivery of Degree Programmes in Medicine*”, *Edition 2024*. University of Groningen: International Tuning Academy. (CALOHEE / CALOHEX Project), available at: <https://www.calohee.eu/wp-content/uploads/2024/05/Tuning-CALOHEE-IR-Brochure-2024-Final-light.pdf>. (Accessed 6 May 2025).

15. WFME. (2025). “*Standards*”, available at: <https://wfme.org/standards> (Accessed 6 May 2025).

16. World Federation for Medical Education (WFME). (2007), “*European specifications for WFME global standards for quality improvement in medical education*”, WFME, Copenhagen, available at: <http://www.wfme.org/> (Accessed 20 April 2025).

17. World Directory of Medical Schools. (2025), “*WDOMS*”, available at: <https://www.wdoms.org/> (Accessed 4 May 2025).

Стаття надійшла до редакції 01.07.2025 р.